

A.P. Endowment

Endoments – Paper – II (హిందూతత్వము – గుళ్ళ వ్యవస్థ)

- ◆ **Ramayanam** – Basic knowledge about different characters in Ramayanam – Various parts (Kandans) of Ramayanam Dynasties mentioned in Ramayanam. Basic knowledge about various places mentioned in Ramayanam.
- ◆ **Mahabharatam** – Basic knowledge about different characters in Mahabharatam – Various parts (Parvans) of mahabharatam – Dynasties mentioned in Mahabharatam B.K. about various places mentioned in M.B.
- ◆ **Bhagavatam** – Basic knowledge about different characters in Bhagavatam, various parts (Skandams) of Bhagavatam – Basic knowledge about various places mentioned in Puranams.
- ◆ **Hindu puranams** – Basic knowledge in various Hindu puranams, Basic knowledge about various places mentioned in puranams.
- ◆ **Temple Agamas** – Different Aganas in Hindu Sastras.
 - i) Vaishnavam
 - a) Vaikhanasam
 - b) Pancharathram
 - c) Srivaishnavam
 - ii) Saivam
 - a) Smartham
 - b) Adisaivam
 - c) Varasaivam
 - d) Jansamam
 - e) Kaparikam
 - iii) Saktiyam – Mother Goddesses

A.P. Endowment

- ◆ **Hindufestivals** – That will be celebrated in different parts of Indian, Classical fine arts of judicial Decision
- ◆ **Vedic Culture** – Yagnas × Yagans in Vedic with vadas, Upavedas, Upanishads, Dharmas in different stages of life.
- ◆ **Different philosophies & Wits** - In Hindu religion and Gurus who protested different philosophers & wits in the History of Hindu Religion. Alwars, Nayanars, Sankaracharya (advioras) Ramanuja Charya (Visista Adviore), Madhavacharya (Dwitram), Nimbalu (Buita Advitan) Vanaha charay – Suddha Ahvitam, Bagava(Veera satram)

1. రామాయణము

- శ్రీరాముని యొక్క జీవిత చరిత్రయే రామాయణం, ఇది త్రేతాయుగంలో జరిగినది.
- ఈ రామాయణం భారతీయ వాఙ్మయంలో ఆదికావ్యంగా పిలువబడుతున్నది. దీన్ని సంస్కృతంలో రచించిన వాల్మీకి ఆదికవిగా పిలువబడుతున్నారు.
- సాహిత్య చరిత్ర ప్రకారం ఈ కావ్యం సుమారు క్రీ.పూ. 1500లో దేవనాగరి భాష అయిన సంస్కృత భాషలో రచింపబడినది.
- ప్రాధాన్యత – 24000 శ్లోకాలతో కూడిన రామాయణం భారతదేశం, హిందూధర్మము, భారతీయ సంస్కృతి, నడవడిక, నమ్మకాలు ఆచారాలుపై అనితరమైన ప్రభావము కలిగి ఉన్నది.
- ఈ రామాయణంలో సీతారాముల చరిత్రతో పాటు తండ్రి కొడుకులు, భార్యాభర్తలు, అన్నదమ్ములు, మిత్రులు, యజమానులు, సేవకులు, రాజు-ప్రజలు, భగవంతుడు-భక్తుడు వీరందరి మధ్యగల సంబంధ భాందవ్యములు, ప్రవర్తనా విధానములు రామాయణంలో చెప్పబడినవి.
- పెక్కుమంది పండితులు అభిప్రాయం ప్రకారం, రామాయణంలోని పాత్రలు ఆదర్శ జీవనమునకు ప్రమాణంగా స్వీకరించవచ్చు.

A.P. Endowment

- రామాయణం భారతదేశంలోనేగాక, ఇండోనేషియా, థాయ్ లాండ్, కంబోడియా, వియత్నాం, లావోస్, మలేషియాలలో కూడా ప్రచారంలో ఉంది. ఇండోనేషియాలోని బాలి దీవిలో రామాయణం నృత్యనాటకంగా ప్రసిద్ధి పొందినది.
- సంస్కృతంలో వాల్మీకి రామాయణమే గాక, వేదవ్యాసుని ఆధ్యాత్మ రామాయణం, భవభూతి ఉత్తర రామచరితం ప్రసిద్ధమేనవి. అవధి (హిందీ) భాషలో తులసీదాస్ రామాయణం, తమిళంలో కంబరామాయణం, తెలుగులో గోనబుద్ధారెడ్డి "రంగనాథ రామాయణం" మొల్ల "మొల్ల రామాయణం", భాస్కర రామాయణం వంటి రామాయణ కావ్యాలు ప్రాచుర్యం పొందాయి. అయితే ప్రామాణికత విషయంలో వాల్మీకి రామాయానికే అగ్రతాంబూలం.
- రామాయణం ప్రదానంగా సీతారాముల పుణ్యచరితము, ఆంజనేయ భక్తి భరితము, వీరిని గూర్చిన ప్రార్థనలు ఎన్నో ప్రచారంలోనున్నవి.

ఉదా: ఆపదామప హర్తారం దాతారం సర్వ సంపదమ్

లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్

- రామనామము సకలపాపహారమనీ మోక్షప్రథమనీ పలువురి నమ్మిక, అలానే తన సద్గుణముల చేత అందరిని సంతోషింపజేసినవాడు శ్రీరాముడు.
- 'రామ' అనే పదం ఎంత శక్తివంతమైనది అంటే సకల పాపమును సంహరించే శక్తి కలది.
- ఈ నామము అష్టాక్షర మంత్రమైన "ఓం నమో, నారాయణాయ"లోని 'ర' బీజాక్షరమును పంచాక్షర మంత్రమైన "ఓం నమశ్శివాయ" నుండి 'మ' బీజాక్షరాల నుండి రూపొందించబడింది.
- ఆధ్యాత్మిక పండితుల అభిప్రాయం ప్రకారం మూడుమార్లు రామనామ స్తోత్రము చేసిన విష్ణు సహస్రనామ స్తోత్రము చేసిన ఫలం లభించునని
శ్రీరామ రామ రామేతి రమే రామే మనోరమే |
సహస్రనామ తత్తుల్యం రామ నామ వరాననే ||

❖ వాల్మీకిరామకథకు కారణం :

- మహర్షి వాల్మీకి ఆదికవియేగాక వేదాంత, దార్శనికుడు, తపస్వి, సంస్కర్త .
- ఒకనాడు నాదరమహర్షి వాల్మీకి ఆశ్రమముకు వస్తాడు. వాల్మీకి అప్పుడు నారధున్ని ఒక ప్రశ్న అడుగుతాడు. అది ఈ కాలంలో ఈ లోకంలో గుణవంతుడు ధర్మవంతుడు, చేసిన మేలు మరువనివాడు, ఎల్లప్పుడూ సత్యమునే పలికేవాడు, అనుకున్న పనిని

A.P. Endowment

దృఢసంకల్పముతో చేసేవాడు ఎవడైనా ఉన్నాడా, ఉంటే వానిగురించి చెప్పు అని అడుగుతాడు.

- అంతేకాక అన్ని భూతములయందు దయకలవాడు, విద్వాంసుడు సమర్థుడు, ప్రియదర్శనుడు, కోపాన్ని జయించినవాడు, అసూయలేని వాడు అలా 16 గుణములు చెప్పి అవన్నీ ఉన్నవాడు, ఈ భూమిమీద ఎవడైనా ఉన్నాడా అని వాల్మీకి మహర్షి నారదున్ని అడుగుతాడు.
- అప్పుడు నారదుడు ఇలా అన్నాడు. మహర్షి మీరడిగిన గుణములు గొప్పచక్రవర్తులకే దుర్లభం. ఇక మామూలు మనుషుల సంగతి యేల. అయితే ఇక్ష్వాకు వంశంలో పుట్టిన "రాముడు" అనే పేరుతో ఒక మహానుభావుడు ఉన్నాడు. ఆయన అపారమైన శక్తి, సంకల్ప శక్తి కలవాడు.
- ఇంద్రియములను జయించినవాడు, అన్ని విద్యలు తెలిసినవాడు. ఐశ్వర్యవంతుడు, శత్రువును నిగ్రహించగలిగేవాడు. ఈ ప్రపంచాన్నంతటిని పోషించే శక్తికలవాడు సముద్రమంత గాంభీర్యం, హిమవత్ పర్వతమంత ధైర్యం ఉన్నవాడు. సాక్షాత్ శ్రీమహావిష్ణువు అని సంక్షిప్త రామాయణాన్ని నారదుడు చెప్పనారంభించెను. సుమారు 100 శ్లోకములతో సంక్షిప్త రామాయణాన్ని నారదుడు వాల్మీకి మహర్షి చెప్పెను. అప్పుడు వాల్మీకి అమితానందభరితుడయ్యెను.
- ఆ మరునాడు తన శిష్యుడైన భరద్వాజునితో తమసానదీ తీరమునకు వెళ్ళుచుండగా ఒక వేటగాడు క్రౌంచపక్షుల జంటలో మగపక్షిని బాణముతో కొట్టెను. అప్పుడది విలవిల లాడుతూ ఆయువులు వీడెను. ఆదృశ్యము జూచి వాల్మీకి మునిహృదయం ద్రవించెను. అప్పుడు వాల్మీకి ఇలా అనెను.

"ఓ కిరాతకుడా! క్రౌంచ దంపతులలో కామమోహితమగు ఒకదానిని చంపి, నీవు శాశ్వతముగా అపకీర్తిని పొందితివి"

శోకపరితప్త హృదయముతో ఆయన ఉచ్చరించిన ఈ మాటలు చందోబద్ధముగా నున్న మొదటి శ్లోకమని, అది రామాయణం వినటంవల్ల తటస్థించెనని అవగతమైంది. అందువల్ల బ్రహ్మదేవుడు వాల్మీకికి శ్లోక విశిష్టతను తెలిపి "శ్రీరామచరిత్ర"ను కావ్యరూపమున రచింపుము అని ప్రేరేపించెను. లోకముల యందు నదులు, పర్వతములు ఉన్నంత కాలము ఆ రామాయణ కావ్యము ప్రకాశించునని దీవించెను.

A.P. Endowment

కాండము (కావ్యవిభాగములు)

- రామాయణ మహాకావ్యము, ఏడుకాండములు (భాగములుగా) విభజింపబడింది. వాస్తవానికి వాల్మీకి రాసిన రామాయణంలోనివి. ఆరుకాండాలు మొత్తం 24000 శ్లోకములు.
- ఏడవకాండము అయిన ఉత్తర కాండము వాల్మీకి రచన కాదని అంటారు. కాండము అనగా చెరుకుగడ కణుపు అని అర్థము రామాయణ కథనము చెరుకువలె మధురమైనది. కనుక ఈ పేరు సమంజసమని పండితులు వివరిస్తారు. ఒక్కొక్కకాండంలోని ఉప భాగములను 'సర్గాలు' అని అంటారు.

శ్రీ బాలకాండము (77)

- ఇందులో మొత్తం 77 సర్గాలున్నాయి. ఇందులోని ప్రధానాంశాలు కథా ప్రారంభం, రాముని జననం, బాల్యము, విశ్వామిత్రునితో ప్రయాణం, యాగపరిరక్షణ, సీతాస్వయంవరం, సీతారామకల్యాణం)
- రామునిజననం – ఘనమైన ఇక్ష్వాకు వంశానికి చెందిన దశరథుడు వేదవేత్త, పరాక్రమ దర్శి పరాయణుడు, సుసంపన్నమైన కోసల దేశాన్ని అతడు అయోధ్యరాజధానిగా చేసుకుని జనరంజకంగా పరిపాలిస్తున్నాడు.
- కాని అతనికి సంతానం లేనందున ఆ మహాజు చింతాక్రాంతుడైనాడు, మంత్రులు, గురువులు దీవేనలతో యాగం చేయతలపెట్టాడు. అందుకు తన సోదర సమానుడైన అంగరాజు రోమపాదుని కూతురు శాంతి, అల్లుడు ఋష్యశృంగుడు ఋత్వక్ష్మి గా అశ్వమేధయాగం జరిగింది. తరువాత ఋష్యశృంగుడే పుత్రకామేష్ఠియాగం కూడా చేయించాడు.
- ఈ యాగం వల్ల సంతుష్టులైన దేవతల ప్రార్థనలను మన్నించి శ్రీమహావిష్ణువు తాను రావణ సంహారార్థమై తన నాలుగు అంశలతో దశరథమహారాజుకు నలుగురు కుమారులుగా మానవజన్మవత్తడానికి సంకల్పించాడు.
- ఎందుకంటే దేవ, దానవ, గాంధ్య, యక్షరాక్షసులచే మరణం సంభవించని వరం పొందిన రావణుడు దేవతలను పీడిస్తున్నాడు. కనుక అతడు నరవానరులచే మాత్రమే మరణించే అవకాశం ఉంది.
- యజ్ఞపురుషుడిచ్చిన పాయసాన్ని దశరథుడు తన భార్యలైన కౌసల్య, కైకేయి, సుమిత్రలకు ఇచ్చాడు. దాంతో వారు తేజోవతులై గర్భముదాలూరు.

A.P. Endowment

- చైత్రమాస శుక్లనవమినాడు పునర్వసు నక్షత్ర, కర్కాటకలగ్నంలో కౌసల్యకు రాముడు జన్మించగా, కైకేయి పుష్యమినక్షత్ర మీనలగ్నంలో భరతుడు జన్మించాడు. ఇక సుమిత్రకు అశ్లేష నక్షత్రయుక్త కర్కాటక లగ్నంలో లక్ష్మణ,శత్రుఘ్నులు జన్మించారు. వారికి కులగురువు వశిష్ఠుడు నామకరణం జరిపించాడు.
- అన్నదమ్ములు నలుగురూ సకలగుణతేజోసంపన్నులు, అందులో రాముడు ప్రత్యేకించి దశరథునకూ, సకల జనులకు ప్రాణ సమానుడై ప్రకాశించాడు. లక్ష్మణుడు ఎప్పుడూ రాముడ్ని ఎడబాసి ఉండేవాడు కాదు.
- ఇంద్రాదిదేవతలు తమ అంశలతో వానర, భల్లూక వీరులకు జన్మలనిచ్చారు.

వాయుదేవుని అంశతో	-	ఆంజనేయుడు
ఇంద్ర అంశతో	-	వాలి
సూర్యుని అంశతో	-	సుగ్రీవుడు
బృహస్పతి అంశతో	-	తారుడు
విశ్వకర్మ అంశతో	-	నలుడు
అగ్ని అంశతో	-	నీలుడు
కుబేరుని అంశతో	-	గంధమాదనుడు
అశ్వనీదేవతలు అంశతో	-	మైంద ద్వివిధులు
వరుణ అంశతో	-	సుషేణుడు
వర్ణనృశ అంశతో	-	శరభుడు
- ఇలా మహావీరులైన వానర భల్లూక సమూహం శ్రీరామునికి రావణ సంహారంలో సహాయ పడటానికి వృద్ధిచెందింది.

శ్రీ విశ్వామిత్రుని వద్ద రాముని శిష్యరకం :

- ఒకమారు విశ్వామిత్ర మహర్షి అయోధ్యకు వచ్చి తాను చేసే యాగాన్ని మారీచ, సుభాహులనే రాక్షసులు విధ్వంసం చేస్తున్నారని, వారిని సంహరించి యాగాన్ని పరిరక్షించడానికి రాముడ్ని తనతోపంపమని దశరథున్ని కోరాడు, 15 సం॥ల బాలుడు కృారరాక్షసులను నిలువరించలేడు కనుక తానే సైన్యసమేతంగా వచ్చి యాగ పరిరక్షణచేయడానికి అనుమతించవలసిందిగా దశరథుడు విశ్వామిత్రుణ్ణి అర్థించాడు.

A.P. Endowment

అయితే దానికి విశ్వామిత్రుడు అంగీకరించలేదు. ఇక కులగురువు వశిష్ఠుని ప్రోత్సాహంతో దశరథుడు రాముణ్ణి, లక్ష్మణుణ్ణి విశ్వామిత్రుడిని పంపాడు.

- మార్గంలో ముందుగా విశ్వామిత్రుడు బల, అతిబల అనే తేజోవంతమైన విద్యలను రామునకు ఉపదేశించాడు. వీటి వలన అలసట, ఆకలిదప్పులు కలుగవు (తాటకవధ)
- తర్వాత వీరు తాటకవనంలో ప్రవేశించాక అక్కడ మహాబలవంతురాలు, మాయావి అయిన తాటక వారిని వారిని వేదించసాగింది. గురువు అజ్ఞపై రాముడు తాటకను వాడి బాణాలతో వధించాడు.
- రామలక్ష్మణులు, విశ్వామిత్రుడితో కలిసి అయన ఆశ్రయము అయిన సిద్ధాశ్రమంలోకి ప్రవేశించారు. ఒకప్పుడు అది శ్రీవామనమూర్తి ఆశ్రమం. ఇది ఇలాఉండగా రాముడు శేతాశువు అస్త్రంతో "మారీచుణ్ణి", అగ్నయాస్త్రంలో సుబాహుడిని దండించాడు. విశ్వామిత్రుడి యజ్ఞం నిర్విఘ్నంగా ముగిసింది.
- విశ్వామిత్రుడు శోణానది తీరాన రామలక్ష్మణులకు తన వంశగాధ చెప్పాడు. దాని ప్రకారం ఇతని వంశ మూలపురుషుడు కుశుడు. విశ్వామిత్రుడు తల్లిదండ్రులు గాధి, సోమదల, విశ్వామిత్రుడి అక్క సత్యవతి ఆమె ఋచీకుడనే మహామునిని పెండ్లాడింది. ఆమె తరువాత కౌశికి నదిగా భూలోకంలో అవతరించింది. ఆనది ఒడ్డునే విశ్వామిత్రుడు నివశిస్తున్నాడు.

శ్రీ గంగావతరణ గాధ :

- తర్వాత రాముని కోరికపై విశ్వామిత్రుడు కుమారస్వామి జన్మ వృత్తాంతాన్ని త్రిపథగామిని అయిన గంగానది అవతరణ గాధను వినిపించాడు.
- తేజోమయమైన శివుని తేజస్సును అగ్ని గంగానదికి ఇచ్చాడు. అయితే ఆమె ఆ తేజస్సును భరించలేక హిమవత్సర్వత పాదంపై తన గర్భాన్నుంచింది. అందునుండి శ్వేతపర్వతము, రెల్లుగడ్డి జన్మించాయి. అందులో ఉద్భవించిన కుమారస్వామిని షట్కృత్తికలు పాలిచ్చి పెంచారు. ఆ కార్తికేయునికి దేవతలందరూ దేవ సేనాదాపత్యం ఇచ్చి అభిషేకించారు.
- అయోధ్యాధిపతి సగరునికి పెద్ద బార్య కౌశని వల్ల అసమంజసుడనే కొడుకు జన్మించాడు. ఇతని కొడుకు పేరు అంశుమంతుడు. సగరుడు అశ్వమేధయాగం చేసినప్పుడు దేవేంద్రుడు యజ్ఞాశ్వాన్ని హరించుకుపోయాడు. దాన్ని వెదకుతూ రెండోబార్య కుమారులైన 60,000

A.P. Endowment

మంది బయలుదేరారు. భూమిని త్రవ్వతూ పాతాళానికి వెళ్ళారు. కపిలుని సమీపంలో యజ్ఞాశ్వాన్ని చూచి కపిలున్ని నిందించారు. అయితే కపిలుని కోపాగ్నికి భస్మమైపోయారు.

- ఇది ఇలావుండగా పినతండ్రులను, గుర్రాన్ని వెదుకుతూ అంశుమంతుడు పాతాళానికి చేరి పినతండ్రుల భస్మరాశులను చూచి దుఃఖించాడు. వారి ఆత్మలు స్వర్గం చేరాలంటే వారికి గంగాజలంతో తర్పణం చేయమని గరుత్మంతుడు అంశుమంతునికి చెప్పాడు. అశ్వాన్ని తీసుకువచ్చి సగరునిచే యజ్ఞం పూర్తి చేయించిన అంశుమంతుడు సగరుని అనంతరం రాజైనాడు.
- తన తర్వాత తన కొడుకు దిలీపునకు పట్టం గట్టి అంశుమంతుడు 12000 సం॥లు తపస్సు చేశాడు.
- దిలీపుని కొడుకు భగీరథుడు 1000 సం॥లు తపస్సు చేయగా బ్రహ్మప్రత్యక్షమై భగీరథుని కోరిక మన్నించమని గంగను అనుజ్ఞించాడు. కాని భూమిపై దూకే గంగను భరించాడు.
- ఒక శివునికే సాధ్యం, భగీరథుడు మరలా తపస్సుతో శివున్ని ప్రసన్నం చేసుకుని గంగను శిరస్సున ధరించమని కోరాడు.
- శివుని జటాజూటంలో చేరింది. ఒక పాము నేలను చేరి ఉరుకులు పరుగులతో భగీరథుని వెంట బయలుదేరింది. గంగా ప్రవాహం తన యజ్ఞశాలను ముంచినందుకు జహ్నా మహర్షి గంగను పానం చేశాడు(తాగాడు). పిదప దేవతల విన్నపాలపై తన చెవిలోనుండి వదిలిపెట్టాడు. కనుక ఆమె జహ్నవి అయ్యింది. చివరికి సగర పుత్రుల భస్మరాసుల పైనుండి ప్రవహించి వారికి ఉత్తమగతులు కలిగించింది.

☞ అహల్యవృత్తాంతం :

- మిథిలకు వెళ్ళేదారిలో (జనకుని రాజ్యం)రామలక్ష్మణ, విశ్వామిత్రులకు శూన్యమై గౌతమాశ్రమం కనిపించింది. ఒకప్పుడు ఇంద్రుడు గౌతముని రూపంధరించి గౌతమున భార్యఅయిన అహల్యతో కలిశాడు.
- ఇందుకు గౌతముడు కోపితుడై ఇంద్రుణ్ణి, అహల్యను శపించాడు. తాత్కారంగా ఇంద్రుడు మేషవృషణుడు (1000 కన్నులు) అయినాడు. అహల్య అదృశ్యరూపంలోకి మారింది. (వాయుభక్షణచేస్తూ)

A.P. Endowment

- శ్రీరాముడు ఆశ్రమంలోకి వచ్చినపుడు ఆమెశాపం తొలగిపోవడం వల్ల ఆమె అందిరికి కనిపించింది. రామలక్ష్మణులు ఆమె పాదాలను స్పృశించారు. ఆమె భక్తి, శ్రద్ధలలో వారిని పూజించింది. గౌతముడు కూడా వచ్చి వారిని పూజించాడు.

ॐ వివాహనిశ్చయం, సీతామార కల్యాణం:

- జనకుడు యాగ సమయంలో భూమిని దున్ను తన్నప్పుడు నాగొటిచాళ్ళలో ఒక ఆడబిడ్డ లభించింది. అయోనిజమైన ఆమెకు సీత అని సార్థకనామం పెట్టి జనకుడు పెంచాడు.
- ఆమె వీర్యశుల్కాని శివధనస్సును ఎక్కుపెట్టినవారికే ఇస్తానని ప్రకటించాడు. విశ్వామిత్రుడి అనుజ్ఞతీసుకుని రాముడు అవలీలగా శివధనస్సును ఎక్కుపెట్టాడు. బ్రహ్మాండమైన ధ్వనితో అది విరిగిపోయింది.
- జనకుడు సంతోషించి, తాను అన్నట్లుగా సీతను విల్లుఎక్కుపెట్టిన రామునికిచ్చి వివాహం చేయదలిచాడు. అందుకై అతడు దశరథమహారాజుకు కబురు పెట్టాడు.
- దశరథపరివారం రాకతో జనకుని కుమార్తెలైన సీతను రామునకు ఊర్మిళను లక్ష్మణునికి, కుశధ్వజుని కుమార్తెలైన మాండవిని భరతునికి శృతికీర్తిని శతృఘ్నుడికి ఇచ్చి వివాహం చెయ్యాలని నిశ్చయించారు. చివరికి సర్వాలంకృతమైన పందిరిలో జనకుడు, వశిష్ట, విశ్వామిత్రుడు శతానందుల సమక్షంలో అగ్నిని ప్రతిష్ఠింపజేసి హోమం చేసి నలుగురి వివాహం జరిపించారు.

ॐ పరుశురామగర్వభంగం, రాముడు అయోధ్య ఆగమనం :

- ఇది ఇలా ఉండగా కాలాగ్నిలా ప్రజ్వరిల్లుతూ కైలాసగిరి సదృశుడైన పరుశురాముడు వారి యెదుట ప్రత్యక్షమయ్యాడు. దశరథరామ నీవు శివుని విల్లు విరవటం విన్నాను. ఇదిగో నాధనస్సు 'జగదగ్ని'ని ఎక్కుపెట్టి బాణం తొడుగు నీబలం చూపు అన్నాడు.
- ఈవిధంగా భార్గవరాముడు "దశరథరామున్ని" ఆక్షేపించాడు. దశరథుని అభ్యర్థనలను లెక్కచేయలేదు. అయితే రాముడు అవలీలగా ఎక్కుపెట్టి బాణం తొడిగాడు. "దివ్యాస్త్రం" వృధాకారాదు గనుక పరుశురాముని పాదగతిని కానీ, లేదా అతను తపస్సుతో సాధించుకున్న లోకాలను గానీ ఏదోఒకటి నాశనం చేస్తానన్నాడు.
- పరుశురాముడు నిర్వీర్యుడైపోయాడు. తాను కశ్యపునికిచ్చిన మాట ప్రకారం భూమిమీద నివశించజాలడు కనుక తపస్సు ద్వారా సాధించుకున్న దివ్యలోకాలను తనకు కాకుండా చేయవచ్చునని కోరాడు.

A.P. Endowment

- తమకు పునర్జన్మ లభించిందని ఆనందించిన దశరథుడు సేనా సమేతంగా గురువును, పుత్రులను, కోడళ్ళను వెంటబెట్టుకుని అయోధ్యలో ప్రవేశించాడు.
- రామాయణం బాలకాండతో మొదలవుతుండగా అది
"తపస్స్వా ధ్యాయ నిరతం - తపస్వివాగ్విధాం వరమ్
నారదం పరి పశ్రచ్చ - వల్మీకిర్ముని పుంగవమ్ " అనే శ్లోకంతో మొదలవుతుంది.
- వాల్మీకి నోటివెంట వెలువడ్డ ప్రప్రథమ శ్లోకం
"శ్లో. మానిషాద ప్రతిష్ఠాం త్వమగమ: శాశ్వతీస్సమా:
యత్ క్రౌంచ మిధునాదేకమ్ అవధీ: కామ మోహితమ్.